

Riktlinjer för djur inom äldreomsorgen

1 Djur inom äldreomsorgen

1.1 Bakgrund

Djur har viktiga hälsobefrämjande egenskaper och påverkar människans hälsa och livskvalitet på ett positivt sätt. Forskning visar bland annat att djurägare har lägre blodtryck och lägre nivåer av blodfetter och att personer som skaffat djur själva uppskattar att deras hälsa, både fysiskt och psykiskt, har förbättrats efter att de blivit djurägare. Inom äldreomsorgen har kontakt med vårdhundar bland annat bidragit till ökad kommunikation och social gemenskap. Oro och agitation kan minska och därmed kan även behovet av psykofarmaka minska.

Den som levt med sällskapsdjur tidigare i livet ska kunna fortsätta med det även efter att man flyttat till särskilt boende. Det är ibland möjligt för den enskilde att ta med sig sitt eget djur.

För att det ska vara möjligt att ha sällskapsdjur inom vården krävs tydliga riktlinjer för hur djuren ska handhas. Problem som kan uppstå är framför allt med hygien, allergier och rädsla.

1.2 Syfte

Syftet med riktlinjen är att alla djur som vistas på särskilda boenden och biståndsbedömd dagverksamhet för äldre ska handhas på ett ansvarsfullt och hygieniskt sätt.

Syftet med sällskapsdjur på särskilt boende är att stimulera till glädje och aktivitet.

Syftet med vårdhundar inom äldreomsorgen är att stimulera till social gemenskap och aktivitet. Vårdhundar kan bidra till goda samtal, ökad självkänsla, minskad oro och agitation och därmed minskat behov av psykofarmaka.

1.3 Ansvar

Verksamhetschefen ansvarar för

- ✦ att riktlinjerna för djur är kända och följs av all personal
- ✦ att besökare på enheten (anhöriga, hantverkare leverantörer m fl.) får kännedom om

att det finns djur på enheten och att arbete med vårdhund förekommer

- ✦ att ansvarig chef, eller vid chefens frånvaro, ansvarig arbetsledare ska ha full kontroll över när, var och vilka djur som finns i lokalerna (gäller ej besökare till de boende)

Djurägarens ansvarar för

- ✦ att följa hygienreglerna
- ✦ att djuret är friskt
- ✦ att ha god tillsyn över sitt djur

1.4 Hygien

Det finns alltid en risk för smittspridning av parasiter, bakterier och svampar mellan djur och människor. Det är ovanligt att sådan smitta sprids men risken måste beaktas. Genom att ha tydliga regler för var och hur djuret får vistas på boendet, dagvården eller i dagverksamheten och hur det ska skötas kan problemet med smittspridning förebyggas. God handhygien är viktigt vid kontakt med djur. Om det finns multiresistenta bakterier på en avdelning ska djur utifrån inte vistas på avdelningen.

1.5 Allergier

Det är viktigt att ta hänsyn till eventuella allergier på boendet. Inom äldreomsorgen idag är det ovanligt med allergier bland de boende men personalen och besökare kan vara drabbad. Problemet för allergiker minskar om djurens hygien sköts noggrant. Pollenallergiker kan tro att de drabbats även av pälsdjursallergi vid kontakt med hundar. Detta kan bero på att hunden bär med sig stora mängder pollen i sin päls. Om hunden borstas mycket noggrant och torkas med fuktig sämskskinnstrasa kan de problemen minskas. Astma och allergiförbundet hjälper gärna till att hitta lösningar om det uppstår problem.

1.6 Djurrädsla

Det finns de som inte tycker om, eller är rädda för hundar eller andra djur och detta måste respekteras. Lösspringande hundar på ett äldreboende kan ställa till mycket problem och ska inte förekomma. Djurägaren måste vara ödmjuk, respektfull och professionell i mötet med

boende, personal och besökare. I boendets information ska det framgå att det finns djur på boendet och att hundar som besöker boendet alltid ska vara kopplade.

1.7 Vårdhundar

Definition vårdhund: Är en hund som är utbildad och godkänd enligt svensk standard för vårdhund eller motsvarande och bär alltid identitetsbricka som hunden får efter godkända test. Hunden är utbildad för att klara grundläggande lydnad, även i de specifika situationer som kan uppstå i kontakt med personer med olika funktionsnedsättningar. Hunden ska vara fri från infektioner och parasiter och ska genomgå årliga hälsoundersökningar av leg veterinär för att utesluta fysisk och psykisk ohälsa.

Definition vårdhundsförare: Är utbildad och diplomerad för att arbeta med utbildad vårdhund. Föraren ska följa de riktlinjer och rutiner som finns på enheten för vårdhundsarbete. Föraren ska ha god kontroll över sin hund. Föraren ska vara trygg och naturlig i mötet med de boende, anhöriga och personal.

Verksamhetschefen ansvarar för

- ✧ att försäkringens merkostnad för diplomerad vårdhund som tjänstgör på enheten, samt självrisk på försäkring vid eventuell skada under vårdhundens arbetstid
- ✧ att eventuell merkostnad för veterinärbesiktning och vaccinationer som krävs för att hunden ska få tjänstgöra som vårdhund
- ✧ att det finns tillbehör till vårdhunden, som arbetskläder för hundföraren och annat material för arbetet,
- ✧ att vårdhunden har tillgång till lugn plats att vila på
- ✧ att syftet med användandet av vårdhund är dokumenterat antingen på grupp- eller individnivå.

Vårdhundsföraren ansvarar för

- ✧ att all dokumentation på vårdhunden, vaccinationsintyg mm finns tillgänglig på enheten
- ✧ att det finns skriftlig information vid ingången till enheten när aktivt arbete med

vårdhund pågår

- ✦ att hunden alltid hålls kopplad när den vistas på enheten, undantag kan vara när vårdhunden är i aktivt arbete
- ✦ att ingen boende, personal eller besökare mot sin vilja ska behöva umgås med hunden
- ✦ att hunden inte vistas i köket
- ✦ att hålla med mat till hunden och att hunden har egen mat- och vattenskål
- ✦ att god hygien iakttas i samband med vårdhundsarbete
- ✦ att hunden sköts enligt gällande riktlinjer

1.8 Avvikelsehantering

Avvikelser, synpunkter och uppföljning ska ingå i de ordinarie systemen.

